

РЕШЕНИЕ

№ 1133

гр. София, 06.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и осми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Михаил Малчев

като разгледа докладваното от Катерина Рачева Въззивно гражданско дело № 20231000501441 по описа за 2023 година

при участието на секретаря Нина Вьонг, за да се произнесе взе предвид следното :

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК. С решение 199 от 01.12.2022 г. по гр.д. 2982/2021 СГС, Първо ГО, 19 състав е отхвърлил иска на Г. К. П. с правно основание чл. 558 ал. 5 вр. чл. 557 ал. 1 т. 1 от КЗ срещу Гаранционен фонд за заплащане на 70 000 лева обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на брат й В. К. Д., настъпила на 19.12.2019 г. в резултат на ПТП, частична претенция при заявен пълен размер от 150 000 лева.

Подадена е въззивна жалба от ищцата с оплаквания за неправилно приложение на материалния закон, непълно изследване на доказателствата и необоснованост. ПТП е настъпило поради противоправно и виновно поведение на водача на неустановения автомобил. Ищцата е търпяла вреди поради създадената дълбока и трайна емоционална връзка, дължаща се на отглеждане на починалия от ищцата след раздялата на родителите им. Неправилен бил и изводът за съпричиняване от страна на загиналия.

Жалбата е подадена в срок и е допустима. Депозиран е отговор от ГФ, в който се излага, че СГС правилно е приел, че липсват болки и страдания, надхвърлящи присъщите по време и интензитет.

Страните не са направили доказателствени искания и въззивният съд не е събирал нови доказателства.

При извършената служебна проверка на основание чл.269 от ГПК, съдът намира, че обжалваният съдебен акт е постановен от законен състав на родово компетентния съд, в изискуемата от закона форма, по допустим иск, предявен от и срещу процесуално легитимирани страни.

Съображенията на въззивния съд, формирани в отговор на оплакванията и доводите на страните, са следните:

Пред въззивния съд не е спорно, че са налице елементите от фактическия състав на

непозволеното увреждане и за ангажиране на отговорността на Гаранционния фонд: противоправно поведение, вина, причинени травми, причинната връзка между деянието на делинквента и травмите на починалата, както и между травмите и настъпилата смърт, че деянието е извършено на територията на Република България и че е причинено от неидентифицирано моторно превозно средство. Спорно е налице ли са обстоятелствата, обосноваващи присъждане на обезщетение в полза на ищеца от смъртта на загиналия в резултат на ПТП неин брат и ако са налице, какво е справедливото обезщетение и какъв е приносът на загиналия за настъпване на инцидента.

По повод наличието на обстоятелствата за присъждане на обезщетение на сестрата на загиналия настоящият състав намира следното. Материалноправната легитимация на ищеца и наличието на роднинска връзка, които са безспорни по делото, не са достатъчни, за да бъдат уважени иските за обезщетение. Предвид разширяването на кръга от лица, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък с ТР 1/2016 на ОСГТНК на ВКС по т.д. 1/2016 г., въззивният съд ще изследва дали са налице обстоятелства, посочени в тълкувателното решение от значение са мотивите на ВКС за разширяване на кръга от лица. Най-близките на починалия по смисъла на Постановление на Пленума на ВС № 4/61 г. и Постановление на Пленума на ВС № 5/69 г. се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД. От гледна точка на чл.52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл. 52 от ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди (наред с най-близките на починалия или вместо тях - ако те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт). Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия.

По делото е изслушана свидетелката П. И. Д., съседка и учителка на В. в детската градина. Тя разказва, че когато В. бил на 5-6 години, майка им и баща им се разделили,

отишли да живеят в други населени места, като оставили децата си в семейния дом при бабата и дядото, като грижи за В. най-вече полагала Г., с девет години по-голяма. Тя го водела и взимала от детска градина, започнала да учи във вечерно училище, за да работи и докато станала на 24-25 години и се омъжила, живеела заедно с В.. След смъртта на В. била много разстроена, свидетелката общувала с нея в месинджър всяка сутрин, като си пиели заедно кафето – едната в България, другата – в Италия. Г. организирила погребението, на което присъствали само тя и дъщеря ѝ.

Г-жа П. при разпита си в досъдебното производство, е заявила, че с брат си В. не живее заедно, че тя живее в Италия и през повечето време е извън България. В. не е виждала от година и половина, поддържали контакт по телефона или социални мрежи, но не помни кога за последно е говорила с него. Разбрала за смъртта му на 18.02.2020 г., когато ѝ се обадил разследващ полицай – по това време била в България по повод операция на дъщеря ѝ. (л. 125 от том първи на ДП 114445/19 СРТП-ОР-СДВР). Протоколът с признанията на ищцата за неизгодни за нея факти пред държавен орган може да се ползва като доказателство. Смъртта е настъпила на 10.12.2019 г., а тя е научила за нея повече от два месеца по-късно. Това означава, че за нея не е било необичайно да не се чуе по телефона или през социалните мрежи с него за период от два месеца. Свидетелката Д.а посочва, че ищцата живее от двадесет години в Италия. Анализът на доказателствата води до извод, че през тези двадесет години братът и сестрата са се отчуждили, не са поддържали редовна връзка и са се виждали рядко.

На следващо място, твърдените действително претърпени болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, също подлежат на пълно доказване от ищеца, каквото не е проведено. Съгласно заключението на психолог Е. К. и психиатър д-р Е. С.-Т. няма клинично значими симптоми, които да говорят за психично разстройство в резултат на смъртта. Ако действително е имала депресивни преживявания в тази връзка, те са били в рамките на нормалната траурна реакция и са отзвучали към момента на изготвяне на заключението – 15.02.2023 г. Независимо че в заключението си вещите лица са анализирали доказателства по делото и са формирали изводи по спорния предмет, а не само по въпросите, които са им били поставени, въззивният съд кредитира извода им, че ищцата вече е преодоляла загубата на брат си и е имала траурна реакция в рамките на обичайното.

Ето защо, независимо че отношенията между ищцата и нейния брат, докато той е бил дете и тийнейджър, биха могли да попаднат в изключението, предвидено в ТР 1/2016 на ОСГТНК на ВКС по т.д. 1/2016 г., отношенията им след брака на ищцата и най-вече след заминаването ѝ в Италия двадесет години преди смъртта на В. не могат да се квалифицират като изключителни. Напротив, те почти не са имали отношения през този период, предвид факта, че са се виждали много рядко. На следващо място, болките и страданията не надхвърлят по интензитет обичайния за такъв тип събития. Без съмнение на г-жа П. ѝ е мъчно за по-малкия ѝ брат и за начина, по който е приключил животът му. Нейната мъка не е надхвърлила обаче нормалната траурна реакция. Смъртта не се е отразила на обичайния ход на битието ѝ. По тези съображения искът за обезщетение за неимуществени вреди следва да бъде отхвърлен.

Поради неоснователността на иска не следва да се разглежда възражението за принос на пострадалия за настъпване на инцидента.

Мотивите на Софийски градски съд, след анализ на събраните свидетелски показания и заключение на съдебно-психологическа и психиатрична експертиза, са правилни и законосъобразни. Настоящият състав приема за неоснователна жалбата на ищеца и обжалваното решение предвид съвпадане на изводите на двете инстанции следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора за въззивната инстанция в полза на ответника по жалбата следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение 199 от 01.12.2022 г. по гр.д. 2982/2021 на Софийски градски съд, Първо ГО, 19 състав.

ОСЪЖДА Г. К. П. да заплати на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК на Гаранционен фонд, ул. „Граф Игнатиев“ 2, ет. 4 юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 200 (двеста) лева.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС по реда на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____